

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduste valdkond
Haridusteaduste instituut
Koolieelse lasteasutuse õpetaja õppekava

Tuuli Truuma
KUNSTITEGEVUSTELE TOETUV INGLISE KEELE ÕPPEMATERJAL 5-6 AASTASTELE
NING ÕPETAJATE TAGASISIDE SELLELE
Bakalaureusetöö

Juhendaja: inglise keele algõpetuse nooremlektor Kristel Ruutmets

Tartu 2025

Kokkuvõte

Kunstitegevustele toetuv inglise keele õppematerjal 5-6 aastastele ning õpetajate tagasiside sellele

Kunstitegevuste kaudu on õpetajatel varajases võõrkeeleõppes võimalik teemasid käsitleda loomingulisel ning praktilisel viisil, arendades laste sõnavara ning suulist väljendusoskust. Bakalaureusetöö eesmärk oli koostada kunstitegevustele tuginev õppematerjal inglise keele õpetamiseks 5-6 aastastele ning selgitada välja õpetajate arvamused õppematerjalist ja ettepanekud selle parendamiseks. Töö raames valmis kunstitegevusi hõlmav inglise keele õppematerjal kolme teema raames – pere, värvid ja numbrid. Õppematerjali tagasisidestasisid kokku kuus lasteaiaõpetajat eri lasteaedadest kirjalikult tagasiside küsimustikule vastates. Tagasiside analüüsimiseks kasutati kvalitatiivset sisuanalüüsi QCAMap tarkvaraga. Tulemused näitasid, et üldiselt hinnati materjali sobivaks 5-6 aastastele varajase inglise keele õpetamiseks kunstitegevuste kaudu. Õpetajate tagasisidest tuli välja, et lisada saaks rohkem näiteid laste sõnavara laiendamiseks, varieerida kindlate ülesannete raskusastmeid ning materjali üldist ülesehitust ühtlustada.

Võtmesõnad: varajane inglise keele õpe, õppematerjal, õpetajate tagasiside

Abstract

English Learning Material Based on Art Activities for 5-6-year-olds and Teachers' Feedback on it

Teachers can approach topics in a creative and practical way using art-related activities in foreign language learning in order to develop children's vocabulary and oral expression skills. The aim of the thesis was to create English learning material based on art activities for 5-6-year-olds and find out teachers' feedback on it as well as suggestions for improving the material. The created learning material included three topics – family, colours and numbers. Six teachers working in different kindergartens answered a feedback questionnaire. The answers were analysed by means of qualitative content analysis. The results revealed that overall, the teachers rated the material suitable for teaching English to 5-6-year-olds. The teachers suggested adding some extra examples to the activities for expanding children's vocabulary, varying the difficulty of certain tasks and adjusting the overall structure of the material.

Keywords: early English learning, teaching material, teachers' feedback

Sisukord

Sissejuhatus	4
1. Teoreetiline ülevaade	5
1.1 Varajane võõrkeeleõpe	5
1.1.2 Varajane võõrkeeleõpe Eestis	5
1.1.3 Varajase võõrkeeleõppe põhimõtted ja meetodika	6
1.2 Kunstiga seotud tegevused varajases võõrkeeleõppes	8
1.2.1 Kunstiga seotud tegevuste tähtsus varajases võõrkeeleõppes	8
1.2.2 Kunstiga seotud tegevuste kasutamise võimalused varajases võõrkeeleõppes	9
1.2.3 Kunstiga seotud tegevuste valimine varajaseks keeleõppeks	10
2. Meetodika	11
2.1 Õppematerjal	11
2.2 Valim	12
2.3 Andmekogumine	13
2.4 Andmeanalüüs	14
3. Tulemused	14
3.1 Õppematerjali vastavus seatud kriteeriumitele õpetajate arvates	15
3.1.1 Eakohasus	15
3.1.2 Eesmärgistamine	16
3.1.3 Õppematerjali kasutusmugavus	16
3.2 Õpetajate ettepanekud õppematerjali arendamiseks	17
3.2.1 Tegevuste eakohasus	17
3.2.2 Sõnavara täiendamine	17
3.2.3 Materjali ülesehitus	18
4. Arutelu	18
Tänuõnad	21
Autorsuse kinnitus	21
Kasutatud kirjandus	22
Lisad	26
Lisa 1. Õppematerjal	
Lisa 2. Tagasiside küsimustik	

Sissejuhatus

Euroopa Komisjon (s.a) on ühe keelepoliitika strateegia eesmärgina välja toonud, et iga inimene omandaks vähemalt kaks keelt. Eesmärgiga loodetakse lisaks võõrkeeleõppele alus panna ka positiivsele suhtumisele eri kultuuridesse ja keeltesse üldiselt. Erinevad autorid (nt Elvin *et al.*, 2007; Espinosa, 2014) leiavad, et varajane võõrkeeleõppe algus ei mõjuta negatiivselt emakeele arengut ning hoopis arendab keelelist teadlikkust ning aitab kaasa nii üldisele keelelisele arengule kui ka kultuuriteadlikkuse suurenemisele. Varajane võõrkeeleõpe võimaldab saavutada ka aktsendivaba häälduse võõrkeeles ning kasutada ära lapse aju loomuliku arengu kriitilist perioodi ja plastilisust (Hummel, 2014). Lennebergi kriitilise perioodi hüpoteesi kohaselt on 1,5 eluaasta ja puberteedi vahel lapsel kõige kergem võõrkeelt omandada. Kuid räägitud on ka sensitiivsest perioodist, mis on seotud keele foneetilise osa omandamisega lastel vanuseni neli aastat (Tulviste, 2008).

Samas on leitud, et vanematel õppijatel on suurem õppimisvõime, põhjalikumad teadmised emakeelest, rohkem päriselu kogemusi ning kõrgem üldine kognitiivne võimekus õpitu rakendamiseks, mis kõik peaksid olema eelduseks võõrkeele kiiremale omandamisele (Saville-Troike, 2006). Samuti on välja toodud asjaolu, et võõrkeele omandamist mõjutavad mitmed teised faktorid (nt keeleõppe sagedus ja kvaliteet) ja varajane algus ei pruugi olla otsustavaks teguriks keele täielikul omandamisel (Muñoz & Singleton, 2011). Üheks varajase keeleõppe eeliseks on välja toodud võõrkeele aktsendivaba omandamine, kuid Moyer (2014) on välja toonud ka selle kujunemisel individuaalsete faktorite (nt valmisolek suhtlemiseks ning õpimotivatsiooni) mõju. Kuigi on erinevaid seisukohti varajase võõrkeeleõppe kasutegurite osas võrreldes hiljem õpinguid alustajatega, on varajase võõrkeeleõppe positiivseks küljeks asjaolu, et lapsed puutuvad keelega kokku pikema aja vältel kui need, kes alustavad võõrkeeleõpinguid koolis.

Kunstitegevuste abil on võimalik arendada erinevaid eelkooliealiste laste oskusi nagu loovus ja probleemide lahendamine ning need võimaldavad juba omandatud oskusi praktiliselt rakendada (Vahter, 2008). Varajane kunstiõpe saab panna aluse tulevaseks kunstiliseks väljendamiseks, ruumiliseks tajumiseks (Zupančič, 2017) ning aitab arendada kunstilist andekust (Ahmed, 2020). Sill'i (2009) uuringus läbi viidud intervjuudes õpetajatega toodi kunstitegevuste eelistena välja just spetsiifiliste oskuste arendamine: juhiste järgimine, vaatluste läbiviimine ja tegevuste algusest lõpuni läbiviimine. Samuti leiti, et loovaid kunstitegevusi saab lõimida

kõikide õppekava valdkondadega ning nende kaudu arendada peenmotoorikat lastele meeldivate ja õpimotivatsiooni tõstvate tegevustega.

Varajase võõrkeele õpetamise temaatikat on enne erinevates Tartu Ülikooli lõputöodes käsitletud näiteks laulude ja salmide (Margna, 2014) ja juttude (Tamm, 2013) abil ning koostatud õppematerjale nt digitaalsete jutukeste kasutamiseks (Võsonurm, 2019) ja loomade teema õpetamiseks (Kallas, 2021) varajases võõrkeeleõppes. Autorile teadaolevalt ei ole aga käsitletud kunstitegevustega seotud võimalusi antud valdkonnas. Seega on käesoleva bakalaureusetöö uurimisprobleemiks, kuidas lõimida varajast võõrkeeleõpet kunstitegevustega.

1. Teoreetiline ülevaade

1.1 Varajane võõrkeeleõpe

Võõrkeelena (ingl *foreign language*) defineeritakse keelt, mis ei ole laialdaselt õppija poolt igapäevaselt kasutatav, st õppijal puudub keele vahetu praktiline rakendamisevajadus, kuid keelt võidakse kasutada näiteks reisimise ajal (Saville-Troike, 2006). Varajase võõrkeeleõppe all peetakse tavaliselt silmas võõrkeele õpetamist lastele vanuses 5-12 aastat (Brewster *et al.*, 2002; Cameron, 2001), kuid käesolevas töös mõeldakse selle all võõrkeele õpetamist koolieelses eas, lastele vanuses 5-7. Üks põhjustest võõrkeeleõppega varasemalt alustamise juures oli eelnevalt lihtsalt keelt õpitavate aastate pikendamine, kuid lisandunud on suhtlemisoskuse arendamine, kultuuri ja keeleõppe suhtes positiivse suhtumise kujundamine ning teadlikkuse tõstmine nii emakeelest kui võõrkeelest (Brewster *et al.*, 2002). Kõige sellega saab tegeleda juba varajasest east ning selle alusel jätkata tööd edasisel haridusteel.

1.1.2 Varajane võõrkeeleõpe Eestis

Kuigi võõrkeelte õppimine koolieelses eas on Eestis järjest laiemalt levinud, ei ole see koolieelses eas kohustuslik. Varajase võõrkeeleõppe raames on Eestis võimalik õppida erinevaid võõrkeeli, kuid kõige laiemalt tegeletakse inglise keele õpetamisega ning selleks pakutakse mitmeid võimalusi lastele vanuses 18 kuud kuni 7 aastat. Näiteks Helen Doron English (*s.a.*) tundides pannakse rõhku erinevate meelte kaasamisele õpiprotsessis ning kasutusel on laulud, riimid, mängud ning spiraalõppe kaudu korratakse regulaarselt õpitut. Lingua Bella keeltekooli (*s.a.*) tegevustes on kasutusel õppenukid, laulmine, tantsimine, näitemängud ja käsitöötegevused. Pingu's English (*s.a.*) kursusel on võimalik lapsele võõrkeelt tutvustada juba

18 kuu vanuselt, see toetub Pingu multikast pärineval tegelasel ning kursus sisaldab nelja keeletaseme läbimist teemaplokkide kaupa. Bumble inglise keele huviringis (*s.a.*) aga pannakse lisaks inglise keele õppele rõhku ka Suurbritannia kultuuri tutvustamisele. Varajane inglise keele õpe on huviringidena levinud ka lasteaedades. Tartus on varajase inglise keele huviringis võimalik osaleda näiteks Klaabu (*s.a.*) ja Rõõmumaa (*s.a.*) lasteaias.

Otto (2013) lõputöö raames ilmnes, et üheks kitsaskohaks Eesti varajase võõrkeele õpetamisel on vastava pädevuse saavutanud õpetajate puudus. Brewster jt (2002) märgivad, et varajase võõrkeeleõppe õpetaja peab oskama enda teadmisi ja oskusi koolieelse lasteasutuse õpetaja ja võõrkeeleõpetaja rollis ühendada ja tasakaalustada. Puudused varajase võõrkeele õpetajate koolituses ning süsteemselt õppematerjalide koostamises on välja toodud ka Eesti võõrkeelte strateegiat puudutavas lõpparuandes (Eesti võõrkeelte strateegia ..., 2017). Nende kitsaskohtade edendamiseks oleks vajalik läbi viia uuringuid varajase võõrkeeleõppe toimumise ning esinevate probleemide kohta, jätkata varajase võõrkeeleõppe õpetajate koolitamist ning sobilike õppematerjalide koostamist.

1.1.3 Varajase võõrkeeleõppe põhimõtted ja metoodika

Varajase võõrkeeleõppe puhul on vaja silmas pidada erinevaid põhimõtteid ja eelkooliealistele sobiliku metoodika kasutamist. Oluline on sõnade tähendusele keskendumine, keeletegevuste kestvus ning ka õpinguteväline kokkupuude keelega. Välja on toodud, et parimateks tulemusteks peaks kokkupuude võõrkeelega jääma nädala jooksul üle 60 minuti pikkuseks (de Bot, 2014; Unsworth *et al.*, 2015). Õpetaja juhised peaksid tegevusi läbi viies olema õppijatele keeleliselt jõukohased ehk kasutatav keel peaks olema lihtne struktuuri ja kasutatava sõnavara poolest. Varajane võõrkeeleõpe algab suulise kõnega seotud teadmiste ja oskustega, millele järgneb kirjalik kõne. Seetõttu on oluline arvestada sellega, et planeeritavad ja läbiviidavad tegevused toetuksid enamasti kuulamis- ja kõnelemisoskuse arendamisele (Otto, 2014; Ruutmets & Saluveer, 2008). Cameron (2001) on suulise keele õppimise põhimõteteks toonud välja tähendusest alustamise (laps ei saa omandada suulist kõnet, kui ta eelnevalt seda ei mõista). Teiseks on vestlusoskuste õppimiseks vajalik õppijatel nii vestlustes osalemine kui ka selleks vajalike oskuste ja teadmiste eelnev omandamine.

Varajase võõrkeele õpetamisel on oluline õpetaja väga hea keeleoskus, mille rolli tihti alahinnatakse. Samas on leitud seoseid õpetaja keeletaseme ja õpilaste õpitulemuste vahel

(Unsworth *et al.*, 2015). Sammeli (2019) lõputööst selgus, et lasteaiaõpetajate ja lasteaiaõpetaja eriala üliõpilaste arvates peaks võõrkeeleeõpetajate keeleoskus olema B2-C1 tasemel. Laste motivatsioon määrab suuresti ära laste võõrkeeleeõppesse panustatava pingutuse hulga ning nende suhtumise võõrkeeleeõppesse üldiselt (Saville-Troike, 2006). Õpetajana on selle tagamiseks vaja kriitiliselt läheneda läbiviidavatele tegevustele ja lastele seatud ootustele. Samuti on vaja luua õhkkond, mis suurendaks laste enesekindlust ja –hinnangut, mis omakorda muudaks õppimise efektiivsemaks ja meeldivamaks (Brewster *et al.*, 2002). Tegevuste eesmärkide seadmisel tuleks meeles pidada, et selgelt ja läbimõeldult sõnastatud eesmärgid toetavad lapsi nende saavutamisel ning tagavad eduelamuse kogemise õppetöö käigus (Cameron, 2001). Õppe läbiviimisel on oluline veel näitvahendite (piltide, sõnakaartide jms) kasutamine, tegevuste varieerimine ning õpitu pidev kinnistamine (Ruutmets & Saluveer, 2008).

Varajases võõrkeeleeõppes loetakse ebasobivaks tihti vanemate võõrkeeleeõppijate puhul kasutusel olevat grammatikareeglite seletamist õpetaja poolt, kuna laste fookus on pigem sõnade tähendusel, mitte keele grammatilistel vormidel. Seetõttu on lastele eakohasemad meetodid käsutäitmismeetod (ingl *Total Physical Response*), otsene meetod (ingl *The Direct Method*), sõnavarapõhine lähenemine (ingl *Lexical Approach*) ja teised peamiselt suhtlemispõhised keeleõppemeetodid (Nguyen, 2021). Käsutäitmismeetod annab õppijatele võimaluse rääkida siis, kui nad tunnevad, et on selleks valmis, ning fookus on õpetaja juhenditest arusaamisel ja jälgimisel. Õpetaja annab lastele juhiseid - nt *Draw a big circle. Colour it red.* - ning jälgib, kuidas lapsed neist aru saavad. Otsese meetodi puhul on fookuses õppija suuline väljendusoskus ning välditakse emakeele kasutamist. Õpetaja saab nt pliiatsit käes hoides küsida *Is this an apple? Is this a toy? What is this?* ning kontrollida laste suulisi vastuseid. Sõnavarapõhine lähenemine keskendub sõnavara edasi andmisele keeleliste üksuste (sõnade ja väljendite) kaudu ning nendega töötamisele. Näiteks oleks muinasjuttudega seoses võimalik õpetada laialdaselt kasutusel olevat väljendit *Once upon a time* (Hummel, 2014). Välja on toodud ka keelekümblyse positiivne mõju varajasele võõrkeeleeõppele, kuna lapsel on võimalik rohkem keelekeskkonnas aega veeta ning keelt harjutada. Keelekümblysrühma jaoks on oluline õpetaja võimalus vastava metoodika õppimiseks (Hickey & de Mejía, 2014). Keelekümbly (s.a.) sisaldab endas võimalust lastel õppida teist keelt läbi tegevuste, viibides võõrkeelses keelekeskkonnas ning kasutades kahte või enam keelt, mis kõik toetab mitmekeelsuse kujunemist.

1.2 Kunstiga seotud tegevused varajases võõrkeeleõppes

Lasteaiaõpetajate ja lasteaiaõpetajaks õppivate üliõpilaste seas läbi viidud küsitlusest selgus, et kunsti- ning meisterdamistegevusi peeti varajase võõrkeeleõppe jaoks oluliseks (Sammel, 2019). Samuti selgus Tartu lasteaiaõpetajate seas läbiviidud uuringus (Pung, 2015), et kunstiga seotud tegevusi (meisterdamine, lõikumine, kleepimine jms) peeti motiveerivaks ning neid kasutati igas tunnis. Kunstitegevuste sidumisel võõrkeeleõppega on mitmeid eeliseid. Farokhi ja Hashemi (2011) arvates aitavad need õpilaste enesekindlust arendada, õppimist tähenduslikumaks ja asjakohasemaks muuta, ning kuna paljud kunstitööd valmivad koostöös teistega, on võimalik kunsti kaudu ka koostööskuse arendamine. Samuti on välja toodud võimalus kunsti kaudu kaasata õppetöösse erinevate tasemetega õpilasi ning anda kõigile võimalus enda oskusi ja teadmisi näidata. Brown (2020) toob välja ka positiivse mõju emotsioonide reguleerimisele: kunstiliste tegevustega seotud õppekava järgi õppinud lapsed tundsid tegevuste käigus rohkem huvi, rõõmu ja uhkust kui need lapsed, kes õppisid nõuavaprogrammi järgi. Kunstiga seotud tegevuste kaudu on eelkooliealistel lastel võimalik loomingulisel viisil võõrkeelt õppida ning avastada.

1.2.1 Kunstiga seotud tegevuste tähtsus varajases võõrkeeleõppes

Kunsti integreerimisel võõrkeeleõppesse on võimalik luua seos suulise ja kirjaliku keele vahel, arendada ja julgustada laste loovat mõtlemist (Farokhi & Hashemi, 2011) ning toetada nende eneseväljendus- ja sotsiaalsete oskuste arengut. Seejuures on võimalik erinevate kunstiliste tegevustega (nukuteater, näidendid, maalimine jms) toetada nii laste emotsionaalsete kui ka enesekohaste oskuste arengut (Theodotou, 2020). Sotsiaalsete-ja eneseväljendusoskuste arendamine on oluline varajase võõrkeeleõppe tundides suhtlemise julguse ja suulise väljendamise arendamise jaoks. Võimaldades lastel enda ideid väljendada nii visuaalselt kui suuliselt on võimalik modelleerida probleemide lahendamist, rõhutada ideede väljendamise ja tõlgendamise olulisust ning erinevusi ja sarnasusi emakeele ja õpitava võõrkeele vahel (Farokhi & Hashemi, 2011). Brown'i (2020) sõnul aitab kunstitegevuste integreerimine võõrkeeleõppesse suurendada laste passiivset sõnavara ehk sõnavara, mida mõistetakse, kuid mida ise ei kasutata.

Koolieelses eas loetakse sobivateks tegevusteks igasuguseid loovaid ja mängulisi tegevusi, mis arvestavad laste huvidega ning soodustavad laste loomulikku huvi ümbritseva maailma vastu. Kunstitegevustega on seda võimalik teha erinevates valdkondades, kaasa arvatud

võõrkeeleõppes. Vahter (2008) on rõhutanud, et kunstitegevused on lapse jaoks loomulikud ning põimivad endasse tihti mängu, fantaasia ja igapäevased tegemised. Kõike seda on oluline ära kasutada ka võõrkeeleõppes. Brewster jt (2002) leiavad, et varajase võõrkeeleõppe korral tuleb kasutada ära laste loomulikke võimeid ja andeid ning integreerida võõrkeeleõpe teiste õpitavate teemadega.

1.2.2 Kunstiga seotud tegevuste kasutamise võimalused varajases võõrkeeleõppes

Kunsti kasutamiseks varajases võõrkeeleõppes on mitmeid võimalusi. Koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava (2008) järgi on kunsti valdkonna sisuks muu hulgas:

- kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist;
- tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine.

Mainitud aspekte on võimalik siduda ka varajase võõrkeeleõppega. Nii kunstiteoste vaatlemisel ja kirjeldamisel kui tehniliste oskuste omandamisel on võimalik saavutada ka võõrkeeleõppe eesmärgi vastavalt käsitletavale teemale. Järgnevas tekstis esinevad võõrkeele õppega seotud näidislaused on töö autor isiklikult välja mõeldud.

Kunstiteoste vaatlus ja kirjeldamine. Kunstiteose vaatlusel ja kirjeldamisel on positiivne mõju võõrkeeleõppele. Zupančič (2017) rõhutab, et kui laps jäljendab kunstiteost selle vaatluse põhjal, siis see avaldab positiivset mõju lapse üldisele kunstilisele väljendusoskusele, kunstiteemalise sõnavara rikastumisele ning ka loovuse kujunemisele (mis väljendub iga loodud kunstiteose originaalses aspektis originaalteosega võrreldes). Schander jt (2013) leiavad, et visuaalse kunsti tõlgendamine võimaldab nii õppijate kui õpetajate puhul muuta õppimiskogemust tähendusrikkamaks ja meeldejäavamaks, arendada õppija autonoomust ning võimaldab tegevusi lõimida erinevate õppevaldkondadega. Kunstiteose vaatluse ja kirjeldamise kaudu on võimalik arendada sõnalist väljendusoskust. Näiteks on pildi kirjeldamisel võimalik kasutada värvidega (*The dress is blue. The shoes are black.*) või ka numbritega (*I have one dog.*) seotud sõnavara ning vastavalt õpiesmärkidele on laste keelekasutust õpetajal võimalik suunata. Kasutada saab selleks ka laste enda kunstitöid, kus etteantud lausemallide abil on võimalik lastel enda tööst rääkida ning teiste töödega võrrelda (nt *I have a small dog. She has a big cat.*).

Tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine. Erinevate kunstitegevuste kaudu on võimalik ühendada nii tehniliste oskuste kui ka keeleõppe eesmärgid.

Joonistamise kaudu on lapsel võimalik avastada erinevaid vorme - laps väljendab ennast täppide

ja joonte kaudu ning avastab kahemõõtmelisust (Zupančič, 2017). Sill (2009) toob välja, et joonistuste abil saab laps kujutada endale tähenduslikke esemeid või kogemusi ning joonistamisel on selge seos ka kirjutamisoskusega. Samuti on võimalik joonistuste abil jälgida lapse arengut, kusjuures joonistustel on võimalik järk-järgult näha lapse täpsemat ümbritseva keskkonna kujutamist (Vahter, 2008). Võõrkeelega seotud joonistamistegevustes oleks võimalik õpetaja poolt antavate juhiste kaudu harjutada ja kinnistada teemakohast sõnavara ning arendada laste kuulamisoskust (nt *Draw a cat., Colour it grey.*).

Zupančič (2017) on nentunud, et **maalimise** kaudu on lastel võimalik avastada erinevaid värve ning nende suhteid üksteistega. Basa jt (2020) leidsid näpumaalimistegevuste puhul seose nii laste peen- kui üldmootorika arenguga. Peenmootorika arengule näpumaalimistegevuste puhul aitab kaasa eneseväljendamine maalimise kaudu ning üldmootorikale vasaku ja parema käe kasutamise vaheldamine. Võõrkeeleõppeks oleks üks võimalik tegevus näiteks rääkimine põhivärvidest ja nende segamisest (*What colour is it? Add white to this colour. What colour is it now?*).

Aerila ja Rönkkö (2013) on rõhutanud jutu põhjal tegelaste **meisterdamise** positiivset mõju laste õpimotivatsioonile ning loovusele. Meisterdamine ja **voolimise** toetavad mitmekülgset ka peenmootorikat, nt Prins (2008) toob välja savi kasutamise positiivse mõju laste peenmootorika arengule. Seetõttu oleks tehniliste oskuste edasi andmiseks hea viis näiteks lühikeste juttude põhjal tegelaste meisterdamine või voolimine ning ise lühikese jutu moodustamine suuliselt. Võõrkeeleõppes saaks valminud tegelaste abil luua minidialooge, kus lapsed kasutavad eakohast õpitavat sõnavara (nt *I am a bear. My name is Samuel.*).

1.2.3 Kunstiga seotud tegevuste valimine varajaseks keeleõppeks

Kunstitegevuste valimisel varajaseks võõrkeeleõppeks on oluline silmas pidada mitmeid aspekte. Tähtsad on nii tegevuse sisu, eesmärgid ja tulemused, teema, antavad juhised kui kasutatavad töövahendid (Vahter, 2008). Tegevuste sisu peaks vastama käsitletavatele mõistetele ja tegevuse kirjeldusele ning peaks olema kooskõlas õpitava teemaga. Teema, tegevus ja tulemus peaksid omakorda olema omavahel seotud ning arvestama laste individuaalsust (Cameron, 2001). Teadlikult peaks valima sedalaadi kunstitegevusi, mille jooksul laps saab iseseisvalt tegutseda ning on aktiivselt kaasatud töö valmimise protsessi (Vahter, 2008).

Valikuprotsessis tuleks ka jälgida, et tegevuse jooksul oleks võimalik tagada nii kunsti kui ka keeleõppega seotud eesmärgid. Kui keelega seotud eesmärgid on liiga rasked, on tõenäoline, et õppija ei lõpeta ülesannet või ei lõpeta seda enda oskustele vastavalt ja ei kasuta ettenähtud keelt (Cameron, 2001). Kunstiga seotud eesmärkide puhul saab lähtuda Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava (2008) valdkonna „Kunst“ nõuetest. Nende põhjal peaksid 6-7 aastased lapsed väljendama ennast maalimise, joonistamise, meisterdamise ja voolimise kaudu, kasutades selleks erinevaid tehnikaid ja materjale, ning kirjeldama kunstiteoseid, nende värve ja meeleolusid. Eeltoodud õpitulemusi on võimalik aluseks võtta tegevuste valimisel varajaseks võõrkeeleõppeks. Tegevusi tuleks kriitiliselt hinnata seoses erinevate aspektidega - lastes huvi tekitamine, seotud võõrkeeleõppe eesmärkide saavutatavus tegevuse kaudu ning tegevuse seos nii eelnevalt kui edaspidi õpitavaga (Brewster *et al.*, 2002).

Kokkuvõtteks võib tõdeda, et kunstitegevuste kasutamisel varajases võõrkeeleõppeks on erinevaid võimalusi ning nende kaudu saab soodustada nii laste kunsti kui keelega seotud oskuste arengut. Kunstitegevusi peavad varajases võõrkeeleõppeks oluliseks ja motiveerivaks nii õpetajad kui lasteaiaõpetajaks õppivad üliõpilased. Kunstitegevuste sidumisel võõrkeeleõppega on võimalik suurendada õpimotivatsiooni ning laste praktiliste tegevuste kaudu kaasata aktiivse osalejana õppeprotsessi. Varajase võõrkeeleõppe puhul Eestis on ühe kitsaskohana välja toodud sobilike õppematerjalide puudus. Sellest tulenevalt oli bakalaureusetöö eesmärk luua õppematerjal 5-6-aastastele lastele inglise keele õpetamiseks kunstitegevuste kaudu ning saada sellele tagasiside õpetajatelt. Eesmärgile tuginedes sõnastati bakalaureusetöö uurimisküsimused-

1) Millised on õpetajate arvamused koostud õppematerjali eakohasuse, õppe-eesmärgi täitmise ning kasutusmugavuse kohta?

2) Milliseid ettepanekuid teevad lasteaiaõpetajad õppematerjali parendamiseks ?

2. Metoodika

2.1 Õppematerjal

Uuringu läbiviimiseks koostati õppematerjal (vt lisa 1) kolme teema raames inglise keele õpetamiseks 5-6-aastastele lastele kunstitegevuste kaudu. Õppematerjali loomine jaguneb ADDIE mudeli järgi järgnevasse etappidesse: analüüs (ingl *analysis*), kavandamine (ingl *design*), väljatöötamine (ingl *development*), kasutamine (ingl *implementation*) ning hinnangu

andmine (ingl *evaluation*) (Põldoja, 2016). Käesoleva uuringu raames järgiti mudeli ülesehitust (v.a. kasutamise ehk *implementation* samm).

Analüüsi etapis uuriti erinevate autorite käsitusi sellest, milline peaks olema õppematerjal 5-6-aastastele lastele üldiselt ning ka spetsiifilisemalt keeleõppes selles eas. Sellele tuginedes valmis ka peatükk kunstiga seotud tegevuste kasutamisest varajases võõrkeelesõppes (vt ptk 1.2). Samuti selles tutvuti eelnevalt loodud materjalidega, mis on mõeldud 5-6 aastastele inglise keele õpetamiseks (nt eelnevate lõputööde raames loodud materjalid, õpikute sarjad). Erinevaid materjale lugedes oli võimalik saada ülevaade üldisest käsitletavast sõnavara tasemest, peamistest teemadest ning eri lähenemisviisidest (õpetamine muinasjuttude, sõnamängude, laulude jms kaudu). Kavandamise etapi jooksul ilmnisid materjalide läbi töötamisel üldised teemad, mille põhjal tehti valik käesoleva õppematerjali teemade jaoks, milleks osutusid pere, numbrid ja värvid. Samuti pandi paika õppematerjali üldine struktuur – otsustati teemade raames kaasata kolme kunsti valdkonna oskust (voolimine, joonistamine ja maalimine). Kolmandas, väljatöötamise etapis arendati välja tegevused, mis sobiksid 5-6-aastastele lastele kunsti valdkonna eesmärkide täitmiseks varajase inglise keele õppe kaudu. Samuti valiti välja ning loodi sobivad illustreerivad materjalid/videod eri tegevuste jaoks. Õppematerjali keelelise taseme sobivust aitas enne materjali tagasisidestamiseks väljasaatmist korrigeerida juhendaja. Iga tegevuse juures on eraldi välja toodud vastava tegevuse läbiviimiseks vajaminevad materjalid ning õpetaja eeltöö, tegevusele seatud kunsti ja keelelised õpieesmärgid ning tegevuse jooksul õpitav sõnavara. Kasutamise etapp jäi käesoleva uuringus ajapuudusel vahele. Viimases etapis koostati kirjalik küsimustik ning edastati see koos valminud õppematerjaliga tagasisidestajatele hinnangu saamiseks.

2.2 Valim

Valimiks olid eri lasteaedade õpetajad, kellel oli põhiline arusaam inglise keelest. Tegemist oli mugavusvalimiga (Rämmer, 2014), kuna tagasisidestajad olid lihtsasti kättesaadavad lasteaiaõpetajad, kellel oli valmisolek uuringus osaleda. Osalejate leidmiseks loodi sotsiaalmeedia platvormil Facebook üleskutse õppematerjali tagasisidestamiseks ning jagati üleskutset ka meili kaudu. Meili teel võeti ühendust kokku 20 õpetajaga eri lasteaedadest/huvikoolidest, kus oli inglise keele õppimise võimalus.

Lõplikuks valimiks kujunes kuus õpetajat, kes kõik olid naised ning nende tööstaaž varieerus vahemikus 12-40 aastat. Mõned õpetajatest olid mõningase inglise keele õpetamise kogemusega – nii lihtsalt õpilaste küsimustele vastamine (nt Kuidas öeldakse “liblikas” inglise keeles?) kui ka inglise keelt emakeelena rääkivate laste rühma õpetamiskogemusega. Uuritavate anonüümsuse tagamiseks nummerdati tagasisidestajad ning tulemuste esitamisel kasutati neile antud numbrit.

2.3 Andmekogumine

Andmete kogumiseks koostati küsimustik (vt lisa 2), mis lähtus uuringu eesmärgist ja uurimusküsimustest. Alustati sissejuhatavate küsimustega, mille abil koguti taustainformatsiooni uuringu jaoks ning juhatati teema sisse (nt *Kui kaua Te olete lasteaiaõpetajana / varajase inglise keele õpetajana tegutsenud?*). Järgmisena olid küsimustikus põhiküsimused, mille eesmärk oli saada tagasisidet õppematerjalile ning koguda õpetajate ettepanekuid materjali parendamiseks (nt *Kuivõrd on maalimisoskuste arendamiseks mõeldud tegevuste tase sobilik 5-6 aastastele? Kui teie arvates ei olnud tegevustes vajalikud joonistamis-, voolimis- või maalimisoskused eakohased, milles see seisnes?*). Küsimustiku lõpus oli õpetajal soovi korral veel võimalik midagi lisada. Uuringu usaldusvääruse tõstmiseks vaatas küsimustiku eelnevalt üle juhendaja, kellelt saadud tagasiside abil seda täiendati.

Peale õppematerjali valmimist ja küsimustiku koostamist võeti meili teel ühendust eri lasteaiaõpetajate ning inglise keele huviringide juhendajatega saamaks nõusolekut uuringus osalemiseks. Õpetajatele, kes oma nõusoleku andsid, saadeti failina valminud õppematerjal ning küsimused tagasiside andmiseks. Kõik tagasisidestajad vaatasid läbi terve õppematerjali ning vastasid seejärel küsimustele kirjalikult. Kirjaliku vastuste kogumise kasuks otsustati ajapiirangu, tagasisidestajate eri asukohtade ning tagasisidestajate isiklike eelisuste tõttu. Andmeid koguti aprillis 2024 ning veebruar – aprill 2025. Vajadusel toimus meilivahetus õpetajatega lisaküsimuste esitamiseks ja täpsustuste saamiseks, et ülevaade õpetajate arvamustest oleks võimalikult põhjalik. Uuringu toimumise ajal jälgiti uuringu läbiviimise head tava (Eetikaveeb, 2017) – uuringus osalemine oli vabatahtlik, igal hetkel oli võimalus uuringus osalemise nõusolek tagasi võtta ning osalejatele tagati konfidentsiaalsus.

2.4 Andmeanalüüs

Andmete analüüsimiseks kasutati kvalitatiivset sisuanalüüsi, mis võimaldab tekstiga vabamalt tööd teha ning lahti mõtestada tagasisidestajate mõtteid ja nende alusel teksti kodeerida (Kalmus *et al.*, 2015). Andmeanalüüs algas tagasiside küsimustiku täidetud failide üle vaatamisega ning vajadusel lisaküsimuste ja täpsustuste küsimisega. Peale seda koondati vastused ühte faili eri küsimuste kaupa ning lõplikud kirjalikud vastused küsimustele laeti üles QCAMap tarkvarasse. Tekstist leiti tähenduslikud üksused (sõna, fraas, lauseosa või lause), millele omistati koodid ehk märksõnad. Seejärel moodustati tekstianalüüsi jooksul leitud koodide alusel kategooriad ehk analüütilised üksused (Kalmus *et al.*, 2015). Näiteks määratleti tagasisides tähenduslik üksus *Arvan, et inimese voolimine on pigem koolieelikule jõukohane* (Õpetaja 2), millest kujunes kood *tegevuste käeline eakohasus*. See koondati aga teiste sarnaste koodidega ühise kategooria *tegevuste eakohasus* alla.

Analüüsi usaldusväärsuse tõstmiseks kasutati korduvkodeerimist – kahe nädala möödudes kodeeriti andmed uuesti. Kahe kodeerimise vahel ei esinenud sisulisi erinevusi. Kategooria “Näidete täiendamine” asendati aga korduvkodeerimisel ette tulnud “Sõnavara täiendamine” kategooriaga parema mõistetavuse ning üldistavuse tõttu. Esimese uurimisküsimuse puhul olid teemaplokid küsimuses juba defineeritud – eakohasus, õppe-eesmärgi täitmine ning kasutusmugavus. Teise uurimisküsimuse puhul kasutati avatud kodeerimist.

3. Tulemused

Bakalaureusetöö eesmärk oli koostada kunstitegevustele tuginev õppematerjal inglise keele õpetamiseks 5-6 aastastele ning selgitada välja õpetajate arvamused õppematerjalist ja ettepanekud selle parendamiseks. Järgnevas tekstis esitatakse uuringu tulemused, mille illustreerimiseks on välja toodud tsitaadid õpetajate antud tagasisidest.

3.1 Õppematerjali vastavus seatud kriteeriumitele õpetajate arvates

Esimese uurimisküsimusega sooviti teada õppematerjali vastavust kolmele seatud kriteeriumile – eakohasus, vastavus õppe-eesmärgile ning kasutusmugavus. Saadud tagasiside oli valdavalt positiivne: tegevused vastasid enamasti seatud kriteeriumitele, olid eakohased 5-6-aastastele

lastele ja võimaldasid õppe-eesmärkide täitmist; materjal oli loogiliselt üles ehitatud ja ei tekitanud segadust.

3.1.1 Eakohasus. Enamus vastajate poolt antud tagasisidest oli positiivne ning arvati, et tegevused on 5-6-aastaste jaoks eakohased. Õpetaja 1 leidis, et „joonistamine on loov tegevus ja lastele vajalik“, mistõttu on materjal sobilik. Voolimistegevuste juures viitas Õpetaja 2, et võib tekkida vajadus lisajuhendamise järgi, kuna laste käeliste oskuste tase on erinev. Pereliikme voolimise ülesande juures tõi samuti Õpetaja 2 välja eelneva harjutamise ning selgete juhendite andmise vajalikkuse.

Lisaks tegevuste sobilikkusele olid õpetajate arvates üldiselt eakohased ka teemad. Samuti peeti sobilikuks õppematerjali valitud ingliskeelset sõnavara ja lausemalle. Õpetaja 1 mainis: „sobilik sõnavara, kerge meelde jätta ja kordused sobilikud“. Teemade osas tõi Õpetaja 3 välja, et oluline on juba olemasolevale emakeelsele sõnavarale rõhku panna ning inglise keele õpetamist sellele ehitada. Selles vanuses on käsitletavad teemad ja vastav sõnavara emakeeles omandatud, mis loob sobiliku aluse ingliskeelsete vastete omandamiseks ning hõlbustab õppeprotsessi. Õpetaja 3 tõi tagasisides välja lausemallide kasuteguri teema kinnitamiseks.

Arvan, et täislausete kasutamine ingliskeelses vastuses on antud vanusegrupile ehk paras väljakutse, kuid siiski hea eeskuju, kuidas korrektselt vastata (lihtsam oleks ju ainult osutada pildile ja nimetada ema/isa jne).

Tagasisidestajate seas oli ka inglise keelt emakeelena rääkivate laste rühma õpetaja (Õpetaja 5), kes rõhutas eakohasuse puhul lapse individuaalsust. Kuna igal lapsel on erinev tase, tuleb vajadusel kohandada tegevusi, lõimides sinna rohkem väljendeid, milleks õppematerjali valitud tegevused võimalusi ka pakuvad. Samas märkis ta, et õppematerjal jääb inglise keelt emakeelena rääkivale 5-6-aastasele lapsele liiga lihtsaks ning mitte parajaid väljakutseid pakkuvaks. Kokkuvõtlikult võib öelda, et materjali hinnati üldiselt eakohaseks nii teemade, sisu kui ka käsitletava sõnavara ning lausemallide suhtes. Samas leiti, et materjalis käsitletavad tegevused sobivad pigem inglise keelega alles tutvuvatele 5-6-aastastele lastele, mitte inglise keelt emakeelena rääkivatele lastele.

3.1.2 Eesmärgistamine. Enamus vastajaid arvas, et eesmärgid olid tegevuste jooksul jälgitavad ja saavutatavad ning need sobivad valitud sihtrühmale. Näiteks mainis Õpetaja 4:

Pere teemaga seotud tegevustele seatud eesmärgid on 5-6-aastastele eakohased. 5-6-aastane laps teab oma perekonda (pereliikmed + onu ja tädi, pereliikmete nimed ja perekonnanimed).

Õpetaja 1 tõi välja, et eesmärkide täitmise jälgimisel oleks võimalusel vaja mitu korda sarnast tegevust korrata, et püstitatud eesmärgid täidetud saaks. Näiteks mainiti lausemallide kordamist ning harjutamist mitme tegevuse jooksul, et need veelgi rohkem kinnistuksid. Samuti leiti, et lapse isiklik huvi teemade vastu on oluline ning aitab kaasa tegevuste eesmärkide saavutamisele. Õpetaja 3 kirjutas: „Liiga kõrge eesmärgi seadmisel kaob lapse huvi – oluline on eduelamuse saamine tegevuse käigus.“ Eesmärkide hulga kohta arvas Õpetaja 6, et materjalis seatud üks eesmärk valdkonna kohta on piisav. See võimaldab seada täpsemaid ning fokuseeritumaid eesmärke, mida on tegevuse jooksul võimalik ka jälgida. Seega ilmnes vastustest, et seatud eesmärgid olid eakohased, teemadega sobivad ning jälgitavad. Toodi aga ka välja, et lausemallidega seotud eesmärgid võivad vajada kordust keelendite kinnistumiseks.

3.1.3 Õppematerjali kasutusmugavus. Enamus vastajaid arvas, et õppematerjali ülesehitus on selge ja hästi arusaadav, mistõttu on seda käepärane kasutada. Nii leidis näiteks Õpetaja 5, et „Tegevused olid lihtsad ja materjalid lisatud, hea lihtne ja praktiline kiirelt õppetöös kasutada“. Õpetaja 2 andis soovitusi, mis aitaks õppematerjali struktuuri ühtlustada kirjutades, et „õppematerjalis võiks iga alajaotis olla samas järjekorras – joonistamine, maalimine, voolimine“. Mitmes tagasisides toodi välja just sisukorra olemasolu – see võimaldab tagasisidestajate arvates hõlpsamini materjalis orienteeruda ning otsitava koha üles leida. Tagasisides nentis Õpetaja 6 lisade vormistusega seoses, et näiteks Lisades 2 ja 4 tuleks teksti ja pilti suurendada, et printimisel ei jääks see liiga väikese vormiga. Samuti rõhutas Õpetaja 5, et õpetaja eeltööd puudutav info on kasulik, kuna etteantud sammud lihtsustavad õpetaja ettevalmistust õppetöös. Veelgi olid Õpetaja 2 arvates illustreerivad pildid näidistöödest ”abiks tegevuse käigu kirjelduse visualiseerimiseks”. Analüüsist selgus, et materjali kasutusmugavust hinnati üldiselt kõrgelt, sh eraldi mainiti ära just sisukord ning illustreerivad pildid. Õppematerjali arendamiseks soovitati ühtlustada tegevuste järjestust ning korrigeerida lisade vormistust.

3.2 Õpetajate ettepanekud õppematerjali arendamiseks

Teise uurimisküsimusega sooviti välja selgitada, millised on tagasisidestavate õpetajate ettepanekud materjali arendamiseks. Tagasiside põhjal moodustus kolm kategooriat ettepanekuid – tegevuste eakohasus, näidete lisamine ning materjali ülesehitus. Järgnevas alapeatükis antakse ülevaade iga kategooriaga seotud tagasisidest ning täiendustest.

3.2.1 Tegevuste eakohasus. Analüüs näitas, et õpetajad tegid ettepanekuid materjali edasi arendamiseks seoses tegevuste eakohasusega. Tagasisides mainis Õpetaja 3, et pereliikme voolimise ülesanne on pigem eakohane koolieelikute rühmale, sest „inimese voolimine võib olla veel 5-6 aastastele raskusi pakkuv“. Samas täheldati ka, et rühmas ongi erinevate tasemetega lapsed, osadele vanematele lastele võib ülesanne just paras väljakutse olla.

Samuti toodi välja numbrite maalimise ülesande kohta, et see võib jääda 5-6-aastastele veidi kergeks. Leiti, et tegevuse raskusastet saaks kindlasti varieerida, kui lasta vastavalt tasemele lapsel endal ettenähtust rohkem teha ning vajadusel teda aidata. Lisada saaks näiteks numbrite ja tärnide klapitamise ülesande ning numbrite järjestamise. Pallide asemel võib maalida südameid või teisi veidi raskemaid / laste enda valitud kujundeid ning neid hiljem ka nimetada.

3.2.2. Sõnavara täiendamine. Analüüsisides tagasisidestajate vastuseid oli näha, et teisena eristusid ettepanekud, mis puudutasid rohkemate näidete (sõnade, väljendite) lisamist õppematerjali. Õpetaja 2 kirjutas, et numbrite joonistamise ülesandes võiks „*I have got... things*“ puhul välja valida kindlad esemed rühmaruumis ning nende nimetused, nt „*I have got... blocks.*“ Õpetaja 3 arvas, et värvide teema juures võiks kaartidel tutvustada suuremat värvivalikut. Õpetaja 2 tegi sama teema puhul veel ettepaneku, et õpetaja võiks lapsi aidata esemete välja mõtlemisel, öeldes ette mingi arv valitud värvi esemeid – see aitaks laste sõnavara laiendada. Õpetaja 4 tagasisides tuli välja ettepanek numbrite maalimise ülesandes värvide eristamiseks:

Maalimises soovitan kasutada igale numbrile vastav hulk ringe maalida erinevate värvidega näit. 1-punane, 2-roheline jne. See teeb numbri ja ringide hulga paremini jälgitavaks.

3.2.3 Materjali ülesehitus. Õpetajate tagasiside põhjal selgus, et ettepanekuid tuli ka materjali ülesehitusega seoses. Õpetaja 2 mainis näiteks, et õppematerjalis võiks iga alajaotis olla samas järjekorras – joonistamine-maalimine-voolimine. Õpetaja 5 soovitas üle vaadata lisade vormistuse, et õppematerjalil oleks printimisel korrektne vormistus ja suurus. Õpetaja 3 arvas, et üle tasuks vaadata pere teema käsitlemine:

Suvalise pereliikme valimine pole hea mõte – kui lapsel pole nt seda pereliiget, võib see lapses stressi tekitada – võib ju valiku vabaks jätta.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et tagasisides juhiti tähelepanu õppematerjali ülesehituse ühtlustamisele, lisade vormistusele ning pere teema käsitlemisele. Samuti selgus, et eri ülesannete juures on võimalik sõnavara täiendada, lisades rohkem näidissõnu ning väljendeid.

Veel toodi tähelepanu kindlate ülesannete raskuste korrigeerimisele ning üldisele raskusastete varieerimisele.

4. Arutelu

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärk oli koostada kunstitegevustele tuginev õppematerjal inglise keele õpetamiseks 5-6-aastastele lastele ning selgitada välja õpetajate arvamused õppematerjalist ja ettepanekud selle parendamiseks. Keeleõpe otsustati siduda kunstitegevustega, kuna nende abil on võimalik arendada erinevaid eelkooliealiste laste oskusi, nagu loovus ja probleemide lahendamine ning need võimaldavad juba omandatud oskusi praktiliselt rakendada (Vahter, 2008). Samuti on varajane võõrkeeleõpe oluline laste suhtlemisoskuste ning positiivse suhtumise kujundamiseks inglise keele suhtes (Brewster *et al.*, 2002), mida saab edukalt saavutada kui lõimida keeleõpet kunstitegevustega. Alljärgnevalt arutletakse uuringutulemuste üle ning seostatakse need teooriaga.

Esimese uurimisküsimuse – *Millised on õpetajate arvamused koostud õppematerjali eakohasuse, õppe-eesmärgi täitmise ning kasutusmugavuse kohta?* – tulemused olid üldiselt positiivsed. Enamus tagasisidestajaid arvasid, et tegevusteks kasutatavad vahendid ja meetodid olid eakohased. Tegevuste varieerimise ning näitvahendite kasutamise olulisust varajase võõrkeele õppeprotsessis on rõhutatud ka teoorias (Ruutmets & Saluveer, 2008). Tegevuste varieerimiseks on materjalis üks teema seotud kolme eri kunsti valdkonna oskusega – voolimise, joonistamise ja maalimisega. Näitvahenditeks on lisades välja toodud teemasid tutvustavad pildid ning kindlate tegevuste juures on abiks ka lingid teemat tutvustavatele videotele. Autori arvates saaks teemade tutvustamiseks kaasata veelgi erinevaid meetodeid- käpiknukud, raamatud jms. Õpetajate tagasisidest selgus, et eesmärgid on enamasti eakohased ning tegevuse jooksul jälgitavad. Leiti ka, et eesmärkide arv ühe tegevuse kohta on piisav. Cameron (2001) rõhutab selgust ja läbimõtestatust eesmärkide sõnastamisel, et õppijal oleks võimalik saada õppetöö käigus eduelamus. Õppematerjali tegevused koostati eesmärgist lähtuvalt. Näiteks Ülesandes 8 välja toodud eesmärk *“laps võtab maalides pintslile vajaduse korral lisaks värvi ja katab pindu.”* on kirja pandud Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse (2009) õppematerjali eesmärkide järgi, mis on seotud 5-aastaseid lapsi silmas pidades. Seda silmas pidades võib järeldada, et tegevustele seatud eesmärgid olid 5-6 aastastele eakohased.

Õpetajad leidsid, et õppematerjalis käsitletavat teemad ja sõnavara peaksid 5-6-aastastel lastel olema reeglina emakeeles juba omandatud. Ka teoorias (nt Ruutmets & Saluveer, 2008) on mainitud, et lapsed omandavad paremini mõisteid, mis on emakeeles juba tuttavad. Seetõttu on tuttavate teemadega sobilik tegeleda ka võõrkeele õppimise käigus, mida materjali teemad (pere, numbrid ja värvid) võimaldavad.

Teise uurimisküsimuse – *Milliseid ettepanekuid teevad lasteaiasõpetajad õppematerjali parendamiseks?* – tagasisides eristus ettepanekuid kolmes erinevas kategoorias. Soovitati üle vaadata osade tegevuste eakohasus, osaliselt täiendada õpitavat sõnavara ning korrigeerida teatud aspektides õppematerjali ülesehitust. Tegevuste eakohasuse puhul toodi välja vajadus arvestada laste erinevate keele- ja käeliste oskuste tasemetega. Seda toetab ka teooria (nt Tropp & Mägi, 2008) – vajalik on anda igale lapsele just tema tasemele vastav ülesanne, mis tagab igale õpilasele piisava väljakutse. Õppematerjalis olevad kunstitegevused sellist võimalust pakuvad. Õppematerjalis on näidete juures võimalik kaasata rohkem mõisteid (näiteks ka vanavanemate kaasamine pere teema juures ja raskemate kujundite välja toomine numbrite teema juures). Samuti on kindlate ülesannete jooksul võimalik lastel omavahel dialoogi harjutada, mis võimaldab ka tugevama tasemega lastel vajadusel aidata ning üksteist täiendada. Samuti on oluline lapse aktiivne osalus ning iseseisvalt tegutsemine tegevuse jooksul, mida peaks teadlikult õppeprotsessis võimaldama (Vahter, 2008). Kunstitegevuste jooksul on peale tutvumist teemaga võimalik lastel ka ise praktiliselt joonistada, maalida või voolida. Õpetaja saab vajadusel nt suunavate küsimuste ja näidetega abiks olla, kuid tegevused on mõeldud lapse enda käeliste oskuste arendamiseks harjutamise kaudu. Kordamine võimaldab lastel tunda nii rahulolu kui edasijõudmise tunnet (Ruutmets & Saluveer (2008). Ka tagasisidestavad õpetajad rõhutasid tegevuste kordamise olulisust materjali kinnistumiseks. Seda võimaldavad materjalis kasutatavad dialoogid ning tegevuste alguses üldist teemat tutvustavad videod - mitmeid sama teema tegevusi läbi viies on alguses võimalik teemat nende läbi ka korrata. See aga kinnistab veelgi ka käsitletavaid teemasid ning õpitavaid lausemalle/sõnu.

Sõnavara täiendamise kategoorias mainiti, et võiks erinevate ülesannetega seoses lisada rohkem näiteid sõnavara laiendamiseks. See haakub Brown'i (2020) uuringuga, mis näitas, et kunstitegevuste integreerimine võõrkeeleõppega aitab kaasa laste passiivse sõnavara arendamisel. Mida rohkem õpetaja suhtleb lastega, kasutades õpitud sõnavara, seda rohkem areneb ka laste passiivne sõnavara, mis omakorda võib avaldada positiivset mõju õppijate

rääkimisjulgusele. Hansen ja Broekhuizen'i (2021) uuringust selgus, et lastel on võõrkeelest arusaamise toetamiseks vajalik rikkalik keelekeskkond. Koostatud õppematerjali abil on võimalik algatada vestlusi, mis aitavad kaasa ka üldise sõnavara kasvule ning annavad lastele võimaluse õpitud sõnavara praktikasse panna.

Autor viis tagasisidest lähtudes materjalis läbi täiendused. Vaadati üle ja korrigeeriti materjali lisade vormistust ning ühtlustati tegevuste järjekorda. Teatud värvide ja numbrite ülesannetele lisati näitelauseid kui ka rohkem pildinäiteid. Samuti täiustati numbrite maalimise ülesannet värvide eristamisega ning lihtsustati pere teema voolimise ülesande näidist. Algset materjali on võimalik näha [siin](#).

Uuringu piiranguna võib välja tuua, et tagasisidestajatel ei olnud võimalik ise tegevusi läbi viia, et anda põhjalikum tagasiside päris kogemuste kaudu. Hetkel esitasid õpetajad arvamuse oma eelnevate kogemuste ja materjali põhjaliku läbitöötamise põhjal. Veel võib piiranguna nentida kirjaliku tagasiside küsimise. See võimaldab küll tagasisidestajatel mugavalt ning omal ajal tagasisidet anda, kuid jätab ruumi arusaamatustele. Ka praeguses uuringus oli vaja õpetajatelt küsida täpsustavaid küsimusi vastustele või vajasisid õpetajad selgitust mõne küsimuse sisu selgitamisel. Lahenduseks oleks õpetajate intervjuerimine. Intervjuude käigus on võimalik täpsemalt aru saada intervjueeritava arvamustest, hoiakutest ja tunnetest kindla nähtuse suhtes, mida ainult kirjalikust infost on raske välja lugeda (Lepik *et al.*, 2014).

Bakalaureusetöö praktiliseks väärtuseks võib lugeda kasutusvalmis materjali valmimise inglise keele õpetamiseks kunstitegevuste kaudu 5-6-aastastele lastele. Uuringus osalenud õpetajad tõid positiivselt poolelt välja, et materjal on lihtsasti kasutatav – kõik tegevuste läbiviimiseks vajaminev on materjalis olemas ning vajalik on ainult välja printimine. Seega võimaldab valminud õppematerjal õpetajatel vähendada aega, mis kulub tunni või tegevuse ettevalmistamisele ning loodetavasti julgustab õpetajaid rohkem lõimima kunstitegevusi võõrkeele õpetamisega.

Kokkuvõtteks saab tõdeda, et valminud õppematerjal oli sobilik 5-6 aastastele inglise keele õpetamiseks kunsti kaudu. Edaspidiseks uurimiseks saab arendada veel näiteks materjale rohkemate teemade lõimimiseks kunstitegevustega ning ka eri vanuses ja keeletasemetega lastele. Samuti saab uurida eri gruppide (näiteks laste, õpetajate ning lapsevanemate) arvamusi kunstitegevuste kasutamise kohta varajases võõrkeeleõppes ning selle populaarsust võrreldes teiste varajases võõrkeeleõppes kasutatavate meetoditega.

Tänuõnad

Autor sooviks tänada kõiki bakalaureusetöö valmimisele kaasa aidanud inimesi. Eraldi tooks välja õpetajad, kes leidsid aja õppematerjali tagasisidestamiseks. Suurim tänu kuulub aga juhendajale, kes oli toeks igal töö kirjutamise etapil. Olen tänulik kogu tagasiside eest, mis oli alati põhjalik ning nii töö valmimiseks kui ka isiklikuks arenguks üliolulised.

Autorsuse kinnitus

Kinnitan, et olen koostanud ise käesoleva lõputöö ning toonud korrektselt välja teiste autorite ja toetajate panuse. Töö on koostatud lähtudes Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudi lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

Tuuli Truumaa /allkirjastatud digitaalselt/ 16.05.2025

Kasutatud kirjandus

- Aerila, J. A., & Rönkkö, M. L. (2015). Integrating literature with craft in a learning process with creative elements. *Early Childhood Education Journal*, 43(2), 89-98.
<https://doi.org/10.1007/s10643-013-0626-1>
- Ahmed, N. (2020). The Effect of Using Art Activities in Improving Artistic Talent of Kindergarten Children. *International Design Journal*, 10(2), 145-149.
- Basa, F. L., Sutarto, J., & Setiawan, D. (2020). Finger Painting Learning to Stimulate Motor Development in Early Childhood. *Journal of Primary Education*, 9(2), 193-200.
- Brewster, J., Ellis, G., & Girard, D. (2002). *The Primary English Teacher's Guide*. Pearson Education Limited.
- Brown, E. D. (2020). The Art of Early Childhood Education. *State Education Standard*, 20(1), 14-20.
- Bumble huviring (s.a.) .<https://www.bumble.ee/page/inglise-keele-huviringi-tutvustus>
- Cameron, L. (2001). *Teaching Languages to Young Learners*. Cambridge University Press.
- de Bot, K. (2014). The effectiveness of early foreign language in the Netherlands. *Studies in Second Language Learning and Teaching*, 4(3), 409-418.
<https://doi.org/10.14746/ssllt.2014.4.3.2>
- Eesti võõrkeelte strateegia 2009-2015 (2017) täitmise lõpparuanne (2017)*. Haridus- ja Teadusministeerium.
- Eetikaveeb. (2017). <https://eetika.ee/et/sisu/hea-teadustava>
- Elvin, P., Maagerø, E., & Simonsen, B. (2007). How do the dinosaurs speak in England? English in kindergarten. *European Early Childhood Education Research Journal*, 15(1), 71-86.
<https://doi.org/10.1080/13502930601103199>
- Espinosa, L. (2007). *Second Language Acquisition in Early Childhood*. *Early Childhood Education*. Greenwood Publishing Group.
- Euroopa Komisjon (s.a.). *About Multilingualism Policy*.
<https://education.ec.europa.eu/focus-topics/improving-quality/multilingualism/early-language-learning>

- Farokhi, M., & Hashemi, M. (2012). The impact/s of using art in English language learning classes. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 31, 923-926.
<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.12.170>
- Fredy inglise keel (s.a.). <https://www.fredyke.ee/>
- Helen Doron English (s.a.). http://www.helendoron.ee/V%C3%A4ikelastele_3-6
- Hickey, T. M., & de Mejía, A. M. (2014). Immersion education in the early years: A special issue. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 17(2), 131-143.
<https://doi.org/10.1080/13670050.2013.866624>
- Hummel, K. M. (2014). *Introducing Second Language Acquisition: Perspectives and Practices*. John Wiley & Sons.
- Hansen J. E. & Broekhuizen, M. L. (2021) Quality of the Language Learning Environment and Vocabulary Development in Early Childhood. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 65(2), 302-317. <https://doi.org/10.1080/00313831.2019.1705894>
- Kallas, G. (2021). *Varajase inglise keele õppematerjal loomade temaatika õpetamiseks 5-7 aastastele lastele* [bakalaureusetöö, Tartu Ülikool]. DSpace.
<http://hdl.handle.net/10062/73148>
- Kalmus, V., Masso, A., & Linno, M. (2015). Kvalitatiivne sisuanalüüs.
<https://samm.ut.ee/kvalitatiivne-sisuanalyys>
- Keelekümblus (s.a.). <https://harno.ee/keelekumblus>
- Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava (2008). *Riigi teataja I 2008*, 23, 152.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/13351772>
- Lepik, K., Harro-Loit, H., Kello, K., Linno, M., Selg, M., Strömpl, J. (2014). *Intervjuu*.
<https://samm.ut.ee/intervjuu/>
- Lingua Bella keeltekoool (s.a.) <https://linguabella.ee/et/eelkooliealistele>
- Margna, E. (2014). *Laulude ja salmide kasutamise praktika ning tõlgendus oma praktikale viie koolieelses eas lastele inglise keelt õpetava õpetaja näitel*. [bakalaureusetöö, Tartu Ülikool]. DSpace. <http://hdl.handle.net/10062/42189>
- Moyer, A. (2014). What's age got to do with it? Accounting for individual factors in second language accent. *Studies in Second Language Learning and Teaching*, 4(3), 443-464.
<https://doi.org/10.14746/ssllt.2014.4.3.4>

- Muñoz, C., & Singleton, D.(2011). A critical review of age-related research on L2 ultimate attainment. *Language Teaching*, 44(1), 1-35.
<https://doi.org/10.1017/S0261444810000327>
- Nguyen, C. D. (2021). The construction of age-appropriate pedagogies for young learners of English in primary schools. *The Language Learning Journal*, 49(1), 13-26.
<https://doi.org/10.1080/09571736.2018.1451912>
- Otto, B. W. (2014). *Language Development in Early Childhood Education*. Pearson.
- Otto, K. (2013). *Varajase keeleõppe eelistest ja probleemidest Tartu lasteaedade võõrkeeleõpetajate arvamuste põhjal* [bakalaureusetöö, Tartu Ülikool]. DSpace.
<http://hdl.handle.net/10062/30935>
- Pingu's English (s.a). <https://pingusenglish.ee/about/the-method/>
- Prins, H. A. S. (2008). Benefits of the arts in kindergarten—an ESL perspective. *The Internet TESL Journal*, 14(7).
- Pung, B. (2015). *Tartu lasteaedade võõrkeeleõpetajate arvamused lastele motiveeriva õpikeskkonna loomisest varajases võõrkeeleõppes* [bakalaureusetöö, Tartu Ülikool]. DSpace. <http://hdl.handle.net/10062/48136>
- Põldoja, H. (2016). *Õppematerjalide Koostamise Protsess Ja Kvaliteet*.
<https://oppematerjalid.wordpress.com/oppematerjalid/oppematerjalide-koostamise-protse-ss-ja-kvaliteet/>
- Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus.(2009). *Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad. Valdkond „Kunst”*(lk 74-91). Kirjastus Studium.
- Ruutmets, K., & Saluveer, E. (2008). Võõrkeel. E. Kikas (Toim), *Õppimine ja õpetamine koolieelses eas* (lk 303-321). TÜ Kirjastus.
- Rämmer, A. (2014). *Valimi moodustamine*. <https://samm.ut.ee/valimid/>
- Sammel, M. (2019). Lasteaiaõpetajate ja lasteaiaõpetajaks õppivate üliõpilaste arusaam varajasest võõrkeeleõppes ning valmidus õpetada võõrkeeli lasteaias. [bakalaureusetöö, Tartu Ülikool]. DSpace. <http://hdl.handle.net/10062/64952>
- Saville-Troike, M. (2006). *Introducing Second Language Acquisition*. Cambridge University Press.
- Schander, C., Balma, B., & Massa, A. (2013). The joy of art in the EFL classroom. *European Scientific Journal*, 2, 409-414.

- Sill, J. E. (2009). *Blended-Art at the Kindergarten Level* [master's thesis, Dominican University of California].ERIC. <https://eric.ed.gov/?id=ED504546>
- Tartu lasteaed Klaabu (s.a.). Huviringid. https://klaabu.tartu.ee/Huviringid_106
- Tartu lasteaed Rõõmumaa (s.a.). Huviringid. https://roomumaa.ee/Huviringid_755
- Tamm, K. (2013). *Juttude kasutamine inglise keele kui võõrkeele ja eesti keele kui teise keele õpetamisel Tartu ja Tallinna lasteaedades* [bakalaureusetöö, Tartu Ülikool]. DSpace. <http://hdl.handle.net/10062/29044>
- Theodotou, E. (2020). An empirical study comparing different art forms to develop social and personal skills in early years education. *Education 3-13*, 48(4), 471-482. <https://doi.org/10.1080/03004279.2019.1618890>
- Tropp, K. & Mägi, K. (2008). Emotsionaalne ja motivatsiooniline areng. E. Kikas (Toim), *Õppimine ja õpetamine koolieelses eas* (lk 92-102).TÜ Kirjastus.
- Tulviste, T. (2008). Kõne areng. E. Kikas (Toim), *Õppimine ja õpetamine koolieelses eas* (lk 43-45).TÜ Kirjastus.
- Unsworth, S., Persson, L., Prins, T., & De Bot, K. (2015). An investigation of factors affecting early foreign language learning in the Netherlands. *Applied Linguistics*, 36(5), 527-548. <https://doi.org/10.1093/applin/amt052>
- Vahter, E. (2008). Kunstitegevused. E. Kikas (Toim), *Õppimine ja õpetamine koolieelses eas* (lk 247-255).TÜ Kirjastus.
- Võsonurm, J. (2019). *Digitaalsetele juttudele toetuv "Mina ja keskkond" valdkonna õppematerjal 6-7 aastastele lastele ning lasteaiaõpetajate hinnangud sellele* [bakalaureusetöö, Tartu Ülikool]. DSpace. <http://hdl.handle.net/10062/64934>
- Zupančič, T. (2017). Art and artists in kindergarten—assumptions and examples. *Acta Academiae Artium Vilnensis*, 84, 35-51.

Lisad

Lisa 1. Õppematerjal

Õppematerjal “Kunstitegevused varajases inglise keele
õppes” Tuuli Truuma

Tartu Ülikool

2024

Õppematerjali tutvustus

Hea õpetaja, käesolev õppematerjal on loodud Tartu Ülikooli bakalaureusetöö raames inglise keele õpetamiseks 5-6 aastastele kunstitegevuste kaudu. Materjal on koostatud varajase inglise keele/lasteaiaõpetajatele abistamiseks kunstitegevuste planeerimist õppetöös. Materjal hõlmab tegevusi kolme teema raames - pere, numbrid ja värvid. Iga teemat käsitlevad tegevused sisaldavad laste eri kunsti valdkonnaga seotud oskuste - voolimine, maalimine ja joonistamine - arendamist. Ilusat õppematerjaliga tegelemist!

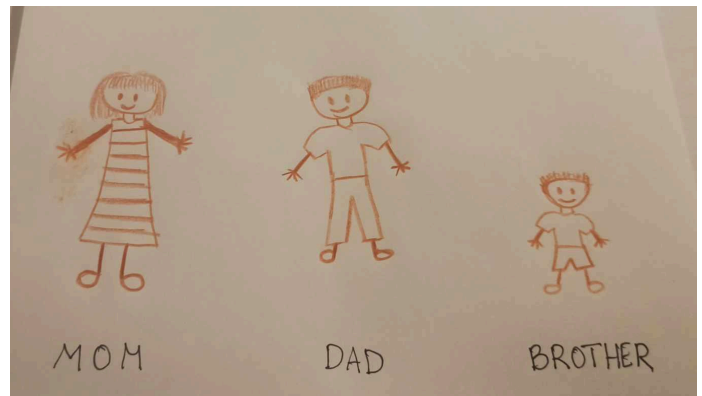
Teema: PERE	4
Ülesanne 1 - Joonistamine	4
Ülesanne 2 - Voolimine	6
Ülesanne 3 - Maalimine	8
Teema: NUMBRID	9
Ülesanne 4- Joonistamine	9
Ülesanne 5- Voolimine	10
Ülesanne 6- Maalimine	11
Teema: VÄRVID	13
Ülesanne 7 - Joonistamine	13
Ülesanne 8 - Voolimine	14
Ülesanne 9 - Maalimine	16
Lisad	18
Lisa 1. Pereliikmeid tutvustavad mõistekaardid	18
Lisa 2. Numbrite nimetusi tutvustavad mõistekaardid	19
Lisa 3. Värvide nimetusi tutvustavad mõistekaardid	20
Lisa 4. Voolimiseks T-särgi aluspilt	22

Teema: PERE

Ülesanne 1 - Joonistamine

Eesmärgid:

- laps kasutab küsimust *Who is this?* (Kes see on?) ning oskab vastata sellele, kasutades *This is my mother/father/sister/brother. This is my family.* (See on minu ema/isa/vend/õde. See on minu perekond.);
- laps joonistab ning värvib pindu vabalt valitud vahenditega, muutes joonte tihedust.

Vahendid ja õppematerjalid:

- paber, värvipliatsid, viltpliatsid;
- perekonna sõnavara tutvustav video -

[Kids vocabulary - Family - family members & tree - Learn English educational video for kids](#)

Eelnevalt vajalikud tegevused õpetajale:

- video valmis panemine ja avamine (videos tegevuse jooksul käsitletavat pereliikmed kuni 0:55, vanavanematega umbes 1:18);
- õpetaja enda pere pildi kaasa võtmine.

Õpitav sõnavara

- *Who is this?*
- *This is my brother/sister/mother/father.*

Tegevuse käik

- Õpetaja tutvustab video kaudu lastele mõisteid *father, mother, sister, brother*.
- Õpetaja annab lastele ülesandeks värvi- või viltpliatsitega joonistada enda pere pildi. •

Kui pildid on valmis, siis käiakse koos ringi ja vaadatakse neid. Lastel on võimalik enda pildi puhul nimetada pereliikmeid, kasutades ingliskeelseid vasteid

father/mother/sister/brother (grandfather/grandmother).

- Õpetaja tutvustab dialoogi pildi abil ühe lapsega seda läbi tehes. Õpetaja küsib lapselt *Who is this?* ja laps vastab *This is (my) ....* Seejärel moodustatakse lastest paarid ning nad teevad dialoogi paarilisega läbi - üks laps osutab ühe pereliikme peale *Who is this?* ja teine vastab *This is (my) .....* Olenevalt laste arvust võib lasta ka paarilisi vahetada ning nii dialoogi korrata. Joonistatud piltidest on pärast võimalik näitus koostada ning edaspidi teema kinnistamiseks kasutada.

Ülesanne 2 - Voolimine

Eesmärgid:

- laps kasutab küsimust *Who is this?* (Kes see on?)
ning oskab vastata sellele, kasutades *This is my mother/father/sister/brother.* (See on minu ema/isa/õde/vend.);
- laps muudab voolimismaterjalide kuju neid pigistades ja venitades.

Vahendid ja õppematerjalid:

- valitud voolimismaterjal (savi, plastiliin vms);
- mõistekaardid pereliikmetega.

Eelnevalt vajalikud tegevused õpetajale:

- mõistekaartide välja printimine (*Lisa 1*);
- näidistöö valmistamine.

Õpitav sõnavara:

- *Who is this?*
- *This is my mother/father/sister/brother.*

Tegevuse käik

- Õpetaja tutvustab mõistekaartide ning piltidega mõisteid *mother/father/sister/brother* (*Lisa 1*).
- Õpetaja tutvustab inspiratsiooniks näidist ning annab üldiseid eri kehaosade voolimise juhiseid eesti keeles. Õpetaja annab lastele ülesandeks valida ühe pereliikme ja voolida teda plastiliinist/savist.
- Pärast voolimist küsib õpetaja lastelt *Who is this?* ning lapsed vastavad *This is my mother/father/sister/brother.* Olenevalt laste arvust võib selle etapi läbi viia ka

lastevahelise dialoogina või väiksemates gruppides vajadusel korrates
küsimust-vastust õpetaja abiga.

Ülesanne 3 - Maalimine

Eesmärgid:

- laps kujutab maalides ühte enda pereliikmetest;
- laps kasutab pildi kirjeldamisel korrektsid pereliikmete ingliskeelseid nimetusi.

Vahendid ja õppevahendid:

- sildid pereliikmete nimetustega ja näidispiltidega;
- guaššvärvid, pintsliid, paber, segamisalus.

Eelnevalt vajalikud tegevused õpetajale:

- näidispiltide välja printimine;
- vahendite valmis panemine.

Õpitav sõnavara:

- *Who is this?*
- *This is my mother/father/sister/brother.*

Tegevuse käik

- Õpetaja tutvustab mõistekaartidega lastele pereliikmetega seotud sõnu.
- Õpetaja palub lastel valida ühe pereliikmega kaardi.
- Õpetaja annab lastele ülesandeks saadud pereliikme maalimise.
- Pärast tööde valmimist on võimalik nendest ringis läbi viia piltide vaatlus ja lühikirjeldus. Õpetaja küsib igalt lapselt enne pildi vaatlemist *Who is this?* ja laps vastab *This is my mother/father/sister/brother.*

Teema: NUMBRID

Ülesanne 4- Joonistamine

Eesmärgid:

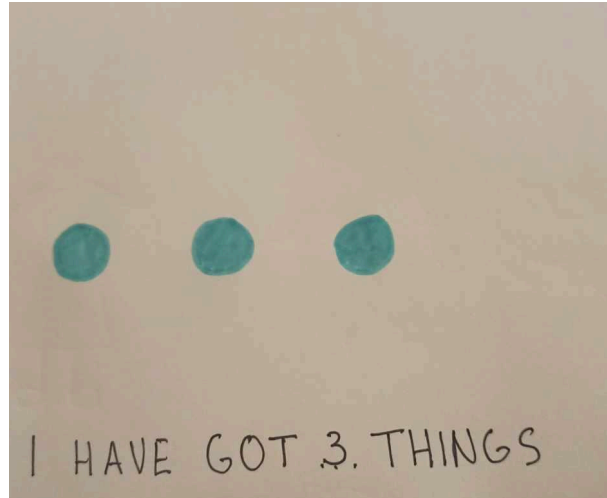
- laps loendab ning nimetab numbreid 1-5 inglise keeles;
- laps joonistab õige arvu esemeid paberile.

Vahendid ja õppematerjalid:

- numbrikaardid;
- paber, vilt- või värvipliiatsid.

Eelnevad tegevused õpetajale:

- numbrikaartide väljaprintimine.

Õpitav sõnavara:

- *How many things have you got ?*
- *I have got ... things.*
- *Numbrite nimetused (one, two, three, four, five)*

Tegevuse käik

- Õpetaja jagab lastele numbrikaardid (1-5).
- Õpetaja annab lastele ülesande ruumis leida enda kaardile vastav number asju (näiteks klotsid vms).
- Kui kõik on tagasi tulnud, loendatakse koos asjad üle. Õpetaja küsib *How many things have you got ?*, laps vastab *I have got ... things.* Õpetaja võib soovi korral lisada tegevusse ka asjade nimetused (nt *blocks, balls, animals, cars*).
- Seejärel palub õpetaja numbriga lehele joonistada õige arvu neid asju, mida laps rühmaruumist leidis. Kui joonistus on valmis, siis on võimalik üle korrata eelmises etapis välja toodud küsimus ja vastus.

Ülesanne 5- Voolimine

Eesmärgid:

- laps tunneb ära ja nimetab inglise keeles numbrid 1-6;
- laps veeretab täringut ning moodustab voolides vastava numbriga.

Vahendid ja õppematerjalid:

- numbrikaardid;
- täring.

Eelnevalt vajalikud tegevused õpetajale:

- numbrikaartide välja printimine (*Lisa 2*).

Õpitav sõnavara:

- *What number is it?*

- *This is ...*

Numbrite nimetused (one, two, three, four, five, six)

Tegevuse käik

- Õpetaja näitab lastele numbrikaarte (1-6) ning laseb lastel vastava arvu täringute silmaga kokku panna, kasutades numbrite ingliskeelseid nimetusi (*Lisa 2*).
- Õpetaja jagab lastele voolimismaterjali ning annab lastele täringu.
- Õpetaja laseb lastel kordamööda täringut veeretada ning nimetada saadud arvu nimetuse inglise keeles.
- Õpetaja laseb lastel voolida saadud numbriga ning koos korratakse üle nimetus küsimusega *What number is it?* (Mis number see on?) ja vastusega *This is ...* (See on ....)

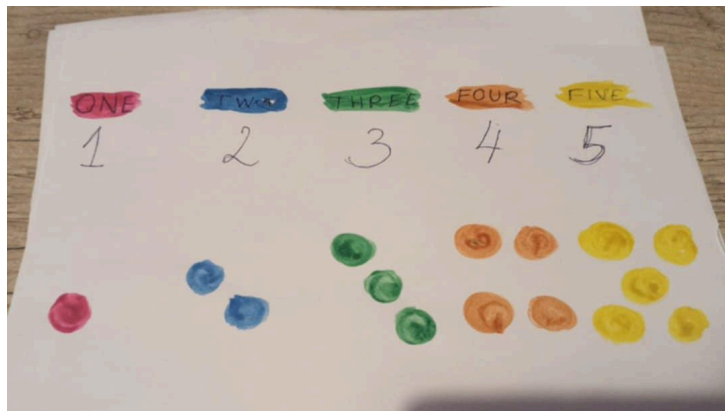
Ülesanne 6- Maalimine

Eesmärgid:

- laps kujutab pildil õige arvu palle;
- laps kasutab kirjeldamisel numbrite ingliskeelseid nimetusi.

Vahendid ja materjalid:

- guaššvärvid, pintslid, paber;
- numbreid tutvustav video -

[Counting 1 to 5 | Number Songs | PINKFONG](#)
[Songs for Children](#)

Eelnevad tegevused õpetajale:

- õpetaja joonistab piirjoontega numbrite 1-5 kontuurid;
- õpetaja paneb valmis video.

Õpitav sõnavara:

- *How many balls have you got?*
- *I have got ... balls.*
- *Numbrite nimetused (one, two, three, four, five)*

Tegevuse käik

- Õpetaja tutvustab ingliskeelseid numbrite nimetusi lauluga, julgustades lapsi kaasa laulma.
- Õpetaja annab lastele paberid, kus on numbrite 1-5 kontuurid välja toodud. • Õpetaja annab ülesande pintsliga numbrite kontuurid üle teha ning juurde maalida vastav arv palle.
- Peale pallide maalimist on võimalik koos üle rääkida, mitu palli pildil on, kasutades *How many balls have you got?* ja *I have got ... balls.*

Teema: VÄRVID

Ülesanne 7 - Joonistamine

Eesmärgid:

- laps tunneb ära ja nimetab värve;
- laps kujundab pildi kahe etteantud värviga.

Vahendid ja õppematerjalid:

- paber, värvi- või viltpliiatsid.

Eelnevad tegevused õpetajale:

- värvipliiatsite valimine;
- vahendite valmis panemine.

Õpitav sõnavara:

- *What colour is this?*
- *This is ...*
- *Värvide nimetused (blue, red, green, yellow)*

Tegevuse käik

- Õpetaja on pannud värvipliiatsid kotti ning võtab silmad kinni ühe pliiatsi välja. Õpetaja teeb esimesena näite ette ning seejärel küsib järgmiselt lapselt *What colour is this?* (Mis värvi see on?) ja vastab kaasates lapsi *This is...* (See on ...). Järgemööda võtab iga laps kotist ühe pliiatsi hoides samal ajal silmi kinni. Koos küsitakse *What colour is this?* ning laps vastab *This is ....* Tegevust korratakse, et igal lapsel oleks käes kaks pliiatsit.
- Õpetaja annab lastele ülesandeks nende kahe värviga pilt joonistada.
- Peale pildi joonistamist korratakse sõnavara kinnistamiseks dialoogi ning valminud töödest tehakse näitus.

Ülesanne 8 - Voolimine

Eesmärgid:

- laps vastab küsimusele *What is your favourite colour?*;
- laps voolib plastiliinist enda lemmikvärviga T-särgi.

Vahendid ja õppematerjalid:

- plastiliin, aluspilt tavalise T-särgiga;
- värve tutvustav video

[What's Your Favorite Color? | Kids Songs | Super Simple Songs](#)

Eelnevad tegevused õpetajale:

- aluspiltide välja printimine igale lapsele (*Lisa 4*);
- vahendite valmis panemine.

Õpitav sõnavara:

- *What is your favourite colour?*
- *My favourite colour is ...*
- *Värvide nimetused (red, orange, yellow, green, blue, purple,)*

Tegevuse käik

- Õpetaja tutvustab värvide nimetusi videot näidates. Teistkordse video vaatamise ajal saavad lapsed võimalikult palju kaasa laulda.
- Õpetaja küsib lapselt *What is your favourite colour?* ja laps vastab *My favourite colour is ...*
- Õpetaja annab igale lapsele aluspaberi värvita T-särgiga ning annab ülesande endale plastiliiniga lemmikvärvi T-särk kujundada (*Lisa 4*).
- Pärast on võimalik kõigi laste töodes kasutatud värvid üle korrata ning näitus korraldada.

Ülesanne 9 - Maalimine

Eesmärgid:

- laps kasutab küsimust *What is your favourite colour?* (Mis on sinu lemmikvärv?) ja vastab sellele *My favourite colour is ...* (Minu lemmikvärv on ...);
- laps võtab maalides pintslile vajaduse korral lisaks värvi ja katab pindu.

Vahendid ja õppematerjalid:

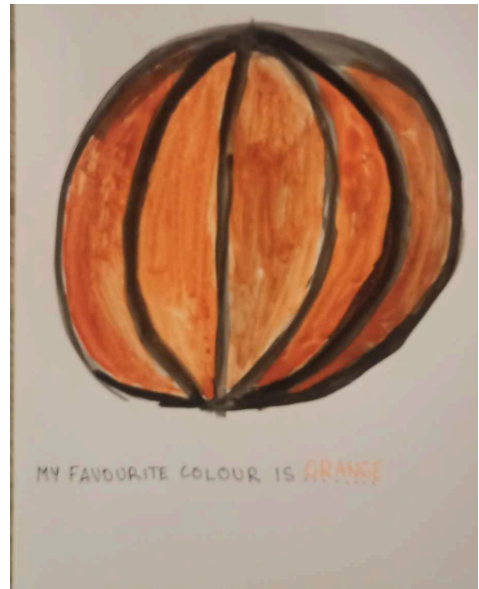
- paber, guaššvärvid, pintslid;
- värvikaardid (*Lisa 3*).

Eelnev tegevus õpetajale:

- värvikaartide printimine.

Õpitav sõnavara:

- *What is your favourite colour?*
- *My favourite colour is ...*
- *What colour is your (doll)?*
- *My (doll) is ...*
- *Värvide nimetused (blue, pink, green, orange, yellow, red)*

Tegevuse käik

- Õpetaja tutvustab värvikaartidega värvuste ingliskeelseid nimetusi (*Lisa 3*). • Õpetaja küsib lastelt *What is your favourite colour?* ja lapsed vastavad *My favourite colour is ...*
- Õpetaja annab ülesande mõelda ühele asjale, mis on nende lemmikvärvi ning see maalida.
- Lapsed saavad tutvustada enda pilte ning vajadusel õpetaja aitab asjade ingliskeelsete nimetustega, nt *What colour is your doll? – My doll is pink.*

Lisad

Lisa 1. Pereliikmeid tutvustavad mõistekaardid

FATHER

BROTHER

SISTER

MOTHER

Lisa 2. Numbrite nimetusi tutvustavad mõistekaardid

ONE TWO THREE

1 2 3

FOUR FIVE SIX

4 5 6

Lisa 3. Värvide nimetusi tutvustavad mõistekaardid

RED

PURPLE

YELLOW

ORANGE

BLACK

GREEN

PINK

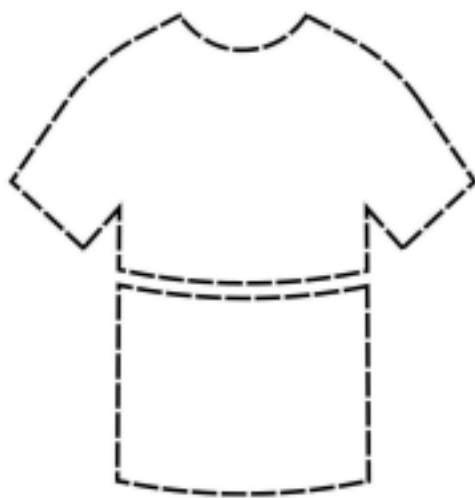

GRAY

BLUE

Lisa 4. Voolimiseks T-särgi aluspilt

THIS SHIRT IS .....

Lisa 2. Tagasiside küsimustik

Taustküsimused

- Kui kaua Te olete lasteaiaõpetajana / varajase inglise keele õpetajana tegutsenud?
- Milline roll on teie töös olnud inglise keele õpetamisel?

Põhiküsimused

Õppematerjali eakohasus

- Kuivõrd on joonistamisoskuste arendamiseks mõeldud tegevuste tase sobilik 5-6 aastastele?
- Kuivõrd on voolimisoskuste arendamiseks mõeldud tegevuste tase sobilik 5-6 aastastele?
- Kuivõrd on maalimisoskuste arendamiseks mõeldud tegevuste tase sobilik 5-6 aastastele?
  - Kui teie arvates ei olnud tegevustes vajalikud joonistamis-, voolimis- või maalimisoskused eakohased, milles see seisnes? Palun põhjendage oma arvamust ja tooge välja ka konkreetse(d) tegevuse(d).
  - Kuidas saaks tegevusteks vajalikke joonistamis-, voolimis- või maalimisoskusi parendada, et muuta seda eakohasemaks 5-6 aastastele?
- Kuivõrd on tegevustes käsitletavat teemasid sobilikud 5-6 aastastele?
- Kuivõrd on tegevustes käsitletav inglise keele sõnavara sobilik 5-6 aastastele?
- Kuivõrd on tegevustes käsitletavat lausemallid sobilikud 5-6 aastastele?
  - Kui teie arvates ei olnud tegevustes käsitletud teemasid/lausemallid/sõnavara sobilikud 5-6 aastastele, milles see seisnes? Palun põhjendage oma arvamust ja tooge välja ka konkreetseid näiteid.
  - Kuidas saaks tegevuste teemasid/lausemalle/sõnavara parendada, et muuta neid eakohasemaks 5-6 aastastele?

Tegevuste eesmärgistamine

- Kuivõrd on pere teemaga seotud tegevustele seatud eesmärgid 5-6 aastastele eakohased?
  - Kui seatud õppe-eesmärgid ei ole teie arvates eakohased 5-6 aastastele, milles see seisneb?
  - Kuidas oleks vaja tegevuste õppe-eesmärgi sõnastusi muuta, et see vastaks paremini tegevusele ja/või vanuserühmale?
  - Kuivõrd saavad seatud õppe-eesmärgid tegevuste jooksul täidetud?
    - Kui õppe-eesmärk ei saa täidetud, siis mis on teie arvates selle põhjuseks?

- Kuivõrd on numbrite teemaga seotud tegevustele seatud eesmärgid 5-6 aastastele eakohased?
  - Kui seatud õppe-eesmärgid ei ole teie arvates eakohased 5-6 aastastele, milles see seisneb?
  - Kuidas oleks vaja tegevuste õppe-eesmärgi sõnastusi muuta, et see vastaks paremini tegevusele ja/või vanuserühmale?
  - Kuivõrd saavad seatud õppe-eesmärgid tegevuste jooksul täidetud?
    - Kui õppe-eesmärk ei saa täidetud, siis mis oli teie arvates selle põhjuseks?

- Kuivõrd on värvide teemaga seotud tegevustele seatud eesmärgid 5-6 aastastele eakohased?
  - Kui seatud õppe-eesmärgid ei ole teie arvates eakohased 5-6 aastastele, milles see seisneb?
  - Kuidas oleks vaja tegevuste õppe-eesmärgi sõnastusi muuta, et see vastaks paremini tegevusele ja/või vanuserühmale?
  - Kuivõrd saavad seatud õppe-eesmärgid tegevuste jooksul täidetud?
    - Kui õppe-eesmärk ei saa täidetud, siis mis oli teie arvates selle põhjuseks?

Õppematerjali kasutamise lihtsus

- Kuivõrd oli arusaadav ja jälgitav materjalis olevate tegevuste käik?
  - Kui tegevuste käigid ei olnud teie arvates arusaadavad, milles see seisneb?
  - Kuidas saaks parendada tegevuste käikude kirjeldust, et see oleks paremini jälgitav ja arusaadav?

- Kuivõrd oli loogiline ja jälgitav materjali ülesehitus ja tegevuste järjestus?
  - Kui materjali ülesehitus ja järjestus ei olnud teie arvates lihtsalt jälgitav ja loogiline, milles see seisnes?
  - Kuidas saaks parendada materjali ülesehitust ja järjestust, et materjal oleks tervikuna paremini jälgitav ja loogiline?

Lõpuküsimused

- Mida soovite veel õppematerjali kohta lisada?

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Tuuli Truumaa,

1. Annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose, Kunstitegevuste toetuv inglise keele õppematerjal 5-6 aastastele ning õpetajate tagasiside sellele, mille juhendaja on Kristel Ruutmets reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Tuuli Truumaa

16.05.2025